

RP 198/2008 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 9 § i lagen om registrerat partnerskap

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås en ändring i lagen om registrerat partnerskap. Enligt den föreslagna lagen är det möjligt för den ena partnern i ett registrerat partnerskap att adoptera den andra partnerns barn. Efter en sådan adoption inom familjen ska barnet betraktas som det registrerade paret gemensamma

barn.

Villkoren för adoption inom familjen, förfarandet vid adoption och rättsverkningarna av adoptionen bestäms av gällande bestämmelser i adoptionslagen.

Lagen avses träda i kraft ca tre månader efter det att den har blivit städfäst.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 INLEDNING.....	3
2 NULÄGE	3
2.1 Lagstiftning och praxis.....	3
Adoption inom familjen	3
Registrerat partnerskap.....	3
Extra vårdnadshavare	3
Föräldrapenning.....	3
Assisterad befruktning.....	3
2.2 Den internationella utvecklingen och lagstiftningen i utlandet.....	4
2.3 Nuläge	4
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	5
3.1 Allmänt.....	5
3.2 Tryggande av de biologiska föräldrarnas ställning	6
3.3 Tillämpning av lagen på frånskilda par.....	6
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	7
4.1 Antalet adoptioner inom familjen, en uppskattning.....	7
4.2 Ekonomiska konsekvenser och konsekvenser för myndigheterna	7
Adoptionsrådgivning	7
Domstolsbehandling.....	8
Ändringar i datasystem.....	8
Föräldrapenning.....	8
4.3 Samhälleliga konsekvenser	8
Utgångspunkt.....	8
Konsekvenser för barnets juridiska ställning	8
Konsekvenser för barnets utveckling	9
Förändringar i begreppet föräldraskap	9
Konsekvenser för internationell adoption	9
Konsekvenser för arbetslivet	10
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	10
DETALJMOTIVERING	11
1 LAGFÖRSLAG	11
2 IKRAFTTRÄDANDE	12
3 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN OCH LAGSTIFTNINGSORDNING	13
LAGFÖRSLAG	15
Lag om ändring av 9 § i lagen om registrerat partnerskap	15
BILAGA	17
PARALLELLEXT	17
Lag om ändring av 9 § i lagen om registrerat partnerskap	17

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Matti Vanhanens andra regering ska det göras möjligt för samkönade par att få rätt till adoption inom familjen, med beaktande av den biologiska föräldrarnas rättigheter. I föreliggande proposition föreslås en lagändring som gör det möjligt att förverkliga den föresats som skrivits in i regeringsprogrammet.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Adoption inom familjen

Adoption inom familjen gäller i dagens läge i sådana fall där en make ensam adopterar den andra makens barn under äktenskapet eller sedan äktenskapet upplösts genom den andra makens död. Av 12 § i adoptionslagen (153/1985) följer att barnet ska anses som makarnas gemensamma barn efter adoptionen inom familjen. Barnets rättsliga förhållande till den tidigare andra föräldern upphör.

Registrerat partnerskap

Två personer av samma kön som vardera fyllt 18 år kan låta registrera sitt partnerskap på det sätt som föreskrivs i lagen om registrerat partnerskap (950/2001). Lagen trädde i kraft den 1 mars 2002. Registrering av ett partnerskap har i princip samma rättsverkningar som ett äktenskap, men i fråga om bl.a. adoption är rättsverkningarna dock olika.

Enligt 9 § 2 mom. i lagen om registrerat partnerskap är bestämmelserna i adoptionslagen om makes rätt att adoptera barn inte tillämpliga på registrerade partnerskap. Detta innebär för det första att ett registrerat par inte får adoptera tillsammans. För det andra

betyder det att en partner i ett registrerat partnerskap inte kan adoptera sin partners barn så att barnet blir parets gemensamma barn.

Extra vårdnadshavare

Eftersom adoption inom familjen inte är möjlig i registrerade partnerskapsfamiljer har man i dessa fall ofta sökt beslut i tingsrätten för att få den sociala föräldern fastställd som vårdnadshavare för barnet vid sidan av den juridiska föräldern. Ett sådant beslut är möjligt med stöd av 9 § 1 mom. 4 punkten i lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt (361/1983). När domstolen fattar sitt beslut ska den beakta barnets bästa och även barnets egna önskemål i de fall som anges närmare i lagen.

Föräldrapenning

Vid ingången av 2007 fick 9 kap. i sjukförsäkringslagen (1224/2004) en ny 16 § enligt vilken vissa bestämmelser om föräldrapenning ska tillämpas också på partnerna i registrerade partnerskap. Enligt paragrafen har en försäkrad som inte är barnets förälder rätt till föräldrapenning om hans eller hennes registrerade partner får ett barn eller tar ett barn som är yngre än sju år i sin vård efter det att partnerskapet registrerades och den försäkrade bor i samma hushåll som barnet och barnets förälder.

Assisterad befruktning

Lagen om assisterad befruktning (1237/2006) trädde i kraft den 1 september 2007. Enligt lagen får assisterad befruktning utföras på ett äkta par eller ett sammanboende par som består av en man och en kvinna samt även på en kvinna som inte lever i ett parförhållande med en man. Detta innebär att

assisterad befruktning får utföras bl.a. på en kvinna som lever tillsammans med en annan kvinna i ett registrerat partnerskap.

Den som föder ett barn är alltid barnets mor. En kvinna som lever i ett registrerat partnerskap tillsammans med barnets mor blir inte barnets förälder direkt med stöd av lag. I dagens läge kan hennes föräldraskap inte heller fastställas genom adoption inom familjen.

När en assisterad befruktning endast har gällt en kvinna ensam, får enligt 3 a § i faderskapslagen (700/1975) den man vars spermier användes vid behandlingen fastställas som barnets far, om han gett sitt samtycke till fastställandet av faderskapet enligt 16 § 2 mom. i lagen om assisterad befruktning. Om spermadonatorn inte samtyckt till fastställandet av faderskapet kan barnet alltså i rättsligt hänseende ha endast en förälder.

2.2 Den internationella utvecklingen och lagstiftningen i utlandet

I många länder som liknar det finska samhället har samkönade par möjlighet till åtminstone adoption inom familjen. I flera länder får par av samma kön dessutom adoptera ett barn tillsammans. Lagstiftningen har utvecklats snabbt på området.

I *Sverige* har partnern i ett registrerat partnerskap samma möjlighet som gifta par till såväl adoption inom familjen som till gemensam adoption. För kvinnliga par är adoption inom familjen inte det enda sättet för en barnaföderskas partner att få juridiskt föräldraskap till barnet. För moderns registrerade partner eller kvinnliga sambo kan nämligen juridiskt föräldraskap också fastställas genom erkännande av föräldraskapet eller genom dom, om barnet har kommit till genom assisterad befruktning som partnern har samtyckt till.

I *Norge* har en partner i ett registrerat partnerskap rätt till adoption inom familjen av sin partners barn. Adoption är dock inte möjlig om barnet har adopterats från en främmande stat med en lagstiftning som inte tillåter sådana adoptioner. Samkönade par får i dagens läge inte adoptera barn tillsammans.

Enligt ny lagstiftning som träder i kraft vid ingången av 2009 får samkönade par ingå äk-

enskap och de får då samma rättigheter till adoption som heterosexuella makar.

I *Danmark* har en partner i ett registrerat partnerskap rätt till adoption inom familjen av sin partners barn, om det inte är fråga om ett barn som adopterats från utlandet. Samkönade par får inte adoptera barn tillsammans.

I *Island* har samkönade par möjlighet att ansöka om såväl adoption inom familjen som gemensam adoption. Adoption är möjlig för både registrerade par och sammanboende par.

I *Nederländerna* har samkönade par möjlighet till såväl adoption inom familjen som till gemensam adoption. De får dock inte adoptera barn från utlandet. Möjligheten till adoption är inte beroende av om paret ingått äktenskap. Paret ska dock ha levt tillsammans i minst tre år. Dessutom ska de tillsammans ha vårdat och fostrat barnet i minst ett år. Det sistnämnda villkoret tillämpas dock inte om den ena partnern i ett kvinnligt par som bott tillsammans i minst tre år föder ett barn. I dessa fall kan ansökan om adoption inom familjen göras genast efter barnets födelse.

I *Tyskland* är adoption inom familjen möjlig för en partner i ett registrerat partnerskap när det är fråga om partners barn. Samkönade par får inte adoptera barn tillsammans.

I *Belgien* och *Spanien* har samkönade makar möjlighet till såväl adoption inom familjen som gemensam adoption på motsvarande sätt som heterosexuella makar.

I *England och Wales* och i *Skottland* har samkönade par samma adoptionsrätt som heterosexuella par. Adoptionsmöjligheten förutsätter inte ett registrerat partnerskap, men ett sammanboende par ska visa att de har ett varaktigt familjeförhållande ("enduring family relationship").

I *Andorra* har samkönade par som registrerat sitt partnerskap samma adoptionsrätt som äkta makar.

2.3 Nuläge

Nuvarande lagstiftning innebär att det i rättsligt hänseende inte finns något släktskap mellan ett barn och en person som lever i registrerat partnerskap med barnets juridiska

förälder. Ett sådant förhållande mellan dem kan inte heller fastställas genom vare sig domstolsbeslut eller beslut av någon annan myndighet. Detta gäller oavsett om det är fråga om en ombildad familj eller en familj där barnet har fötts genom t.ex. assisterad befruktning i ett registrerat partnerskap. Detta leder bl.a. till följande:

Enligt lagen om underhåll för barn (704/1975) svarar föräldrarna för barnets underhåll. Med stöd av den lagen har ett barn sålunda inte rätt till underhåll av sin juridiska förälders registrerade partner. Med stöd av 46 § i äktenskapslagen (234/1929) kan dock en partners ansvar i ett registrerat partnerskap utsträckas till att gälla även den andra partners barn som bor i samma hushåll som paret. Om det registrerade partnerskapet upplöses, försvinner underhållsskyldigheten enligt 46 §.

Om det registrerade partnerskapet mellan barnets juridiska förälder och barnets sociala förälder upplöses har den juridiska föräldern klar förtur enligt lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt när frågan om barnets vårdnad och boende ska prövas. Detta gäller också i sådana fall där den sociala föräldern är barnets extra vårdnadshavare sedan tidigare. Beslutet om vårdnad och boende kan sålunda inte alltid fattas i enlighet med vad som skulle vara bäst för barnet i det enskilda fallet. Barnets bästa förverkligas därför nödvändigtvis inte t.ex. i sådana fall där den sociala föräldern skulle ha bättre förutsättningar än den juridiska föräldern att ta hand om barnet.

Lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt ger barnet umgängesrätt endast till den förälder som barnet inte bor hos. Detta innebär att umgängesrätt inte kan fastställas till den sociala föräldern om partnerskapet mellan barnets juridiska och barnets sociala förälder upplöses. Barnet får alltså inte umgängesrätt till en för barnet viktig person som i praktiken varit barnets emotionella förälder. Till följd av detta kan barnet förlora kontakten med sin sociala förälder helt och hållet när det registrerade partnerskapet upplöses.

Om barnets juridiska förälder dör när barnet är minderårigt finns flera osäkra faktorer kring barnets ställning och omvårdnad. Det är inte självklart att vårdnaden anförtros bar-

nets sociala förälder. Även om man till sist kanske kommer fram till att vårdnaden ska anförtros barnets sociala förälder, bör det ses som ett missförhållande att barnet under den tid det tar att klarlägga och ordna saken måste oro sig inför framtiden samtidigt som han eller hon återhämtar sig efter föräldrarnas död.

Ett barn som lever i en registrerad partnerskapsfamilj ärver inte sin sociala förälder och inte heller dennes släktingar.

Om den sociala föräldern eller dennes förälder eller far- eller morförälder testamenterar egendom till barnet, kommer barnet inte att få något minderårighetsavdrag enligt 12 § i lagen om skatt på arv och gåva (378/1940) vid beskattningen av arvet. Om en släkting till barnets sociala förälder testamenterar egendom till barnet behandlas barnet som en helt främmande person till testatorn vid beskattningen.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Allmänt

Propositionens viktigaste syfte är att förbättra den rättsliga ställningen för barn som lever i registrerade partnerskapsfamiljer. I detta syfte föreslås att det ska finnas möjlighet till sådan adoption inom familjen för den registrerade partnern till barnets juridiska förälder som leder till att barnet blir det registrerade parets gemensamma barn.

Genom att utsträcka bestämmelserna om adoption inom familjen till att omfatta även registrerade partnerskapsfamiljer kan barnens rättsliga ställning stärkas i dessa familjer utan att några nya former av föräldraskap eller nya sätt att fastställa föräldraskap behövs i lagstiftningen.

Enligt förslaget ska adoption inom familjen bli möjlig för samkönade par endast i de fall att partnerskapet har registrerats. Detta följer av att det enligt bestämmelserna i adoptionslagen gäller också för heterosexuella familjer att en adoption inom familjen är möjlig endast om mannen och kvinnan är gifta med varandra. Möjligheterna för adoption inom familjen för familjer där parterna sammanbor är en separat fråga som också gäller adop-

tionslagen, men den frågan tas inte upp i denna proposition.

Det föreslås att adoption inom familjen i registrerade partnerskapsfamiljer ska kunna gälla såväl den ena partners biologiska barn som hans eller hennes adoptivbarn. I familjer där paret ingått äktenskap finns redan motsvarande bestämmelser som behandlar barnen lika oberoende av deras ursprung.

Förutsättningarna för adoption inom familjen, adoptionsförfarandet och de juridiska konsekvenserna av en adoption ska följa gällande bestämmelser i adoptionslagen. De viktigaste villkoren för adoption fastställs i lagens 2 § 1 mom. Enligt det kan en adoption av ett minderårigt barn fastställas om adoptionen prövas vara till barnets bästa och det har utretts att barnet kommer att få god vård och uppfostran.

Bestämmelserna i 8 § i adoptionslagen om samtycke av den som ska adopteras ska också tillämpas som sådana på de adoptioner inom familjen som avses i denna proposition.

Innan en ansökan om adoption inom familjen kan göras bör adoptionsrådgivning lämnas enligt 16—18 § och 28 § i adoptionslagen. Adoptionsrådgivning ges av de kommunala socialvårdsorganen och av Rädda Barnen rf som fått tillstånd till adoptionsrådgivning av social- och hälsovårdsministeriet. En adoption fastställs av tingsrätten på ansökan av adoptanten.

3.2 Tryggande av de biologiska föräldrarnas ställning

Ett syfte med propositionen är att trygga de biologiska föräldrarnas ställning när tillämpningsområdet för bestämmelserna om adoption inom familjen utvidgas. Inga lagstiftningsändringar behövs för att detta syfte ska uppnås, eftersom de biologiska föräldrarnas ställning redan är väl tryggad i gällande lag. Enligt 9 § i adoptionslagen kan en adoption av ett minderårigt barn i regel inte fastställas om inte barnets föräldrar har gett sitt samtycke till adoptionen. En adoption kan fastställas utan en förälders samtycke endast i undantagsfall under vissa strikta, i 9 § angivna förutsättningar.

Enligt 9 § 2 mom. i adoptionslagen kan en adoption av synnerligen vägande skäl fast-

ställas även utan en förälders samtycke, om man gör bedömningen att adoptionen på ett uppenbart avgörande sätt är till barnets bästa och att det — med beaktande av barnets bästa samt umgänget mellan barnet och föräldern, förhållandet mellan dem samt förhållandets natur- — inte föreligger tillräckligt skäl till att föräldern inte gett sitt samtycke eller till att han eller hon har återtagit sitt samtycke. Enligt 3 mom. kan en adoption fastställas enligt grunderna i 2 mom. även då en förälder på grund av sjukdom eller handikapp inte kan uttrycka sin vilja på ett giltigt sätt eller då en förälders vistelseort är okänd.

Att en person som lever i ett registrerat partnerskap med ett barns förälder vill adoptera sin partners barn kan ur den andra biologiska föräldrarnas perspektiv jämföras med den adoptionsmöjlighet som redan finns i dagens läge för föräldrarnas nya maka eller make. Gällande bestämmelser som tryggar de biologiska föräldrarnas ställning är sålunda tillräckliga för att trygga de biologiska föräldrarnas ställning också i sådana fall där det är fråga om adoption inom familjen i registrerade partnerskapsfamiljer.

3.3 Tillämpning av lagen på fränskilda par

I den föreslagna lagen finns en övergångsbestämmelse enligt vilken adoption inom familjen också ska kunna sökas under två års tid från det att lagen har trätt i kraft, om ett registrerat partnerskap mellan barnets förälder och adoptanten har förklarats upplöst genom domstolsbeslut innan lagen trädde i kraft.

Syftet med övergångsbestämmelsen är att genom adoption inom familjen göra det möjligt att förbättra ett barns rättsliga status i förhållande till den sociala föräldern, oberoende av om det registrerade partnerskapet mellan barnets juridiska förälder och sociala förälder har upplösts innan lagen trädde i kraft. Att den föreslagna lagen ska kunna tillämpas under en övergångstid på två år på par som separerat före lagens ikraftträdande har ansetts motiverat med hänsyn till att de inte har haft möjlighet att ansöka om adoption inom familjen medan det registrerade partnerskapet ännu gällde.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Antalet adoptioner inom familjen, en uppskattning

Genom de föreslagna bestämmelserna ges registrerade partnerskapsfamiljer möjlighet till adoption inom familjen. I vilken utsträckning familjerna kommer att använda sig av denna möjlighet är beroende av flera svårbedömda faktorer, t.ex. i vilken utsträckning barn kommer att födas i samkönade familjer, hur många par som kommer att registrera sitt partnerskap och hur många sociala föräldrar som vill ansöka om adoption inom familjen. Det är därför svårt att presentera tillförlitliga siffror om antalet adoptioner. I det följande görs dock ett försök att utifrån tillgänglig information försöka göra en grov uppskattning av antalet familjer som sannolikt kommer att använda sig av den nya möjligheten under de första åren efter det att lagändringen har trätt i kraft.

Enligt statistikcentralen har antalet registrerade par där familjen har ett eller flera barn utvecklats som följer:

År	Familjer
2002	32
2003	47
2004	59
2005	86
2006	120
2007	146

Enligt en familjeutredning i enkätform 2006 hade 48 % (72) av de kvinnliga svarandena och 31 % (5) av de manliga svarandena i barnfamiljer som klassificerade sig själva som icke-heterosexuella registrerat sitt partnerskap. I dessa grupper var andelen par som registrerat sitt partnerskap klart lägre än inom den övriga befolkningen vad gäller antalet gifta par med barn. Det finns anledning att anta att lagändringen kommer att leda till att samkönade par som lever tillsammans blir mer motiverade att registrera sitt partnerskap om de har barn.

Bland de barnfamiljer där två vuxna registrerat sitt partnerskap finns också ombildade familjer och familjer med fler än två föräldrar. I dessa familjetyper har barnet en

mor eller far som bor någon annanstans och som ofta inte är beredd att avstå från sitt föräldraskap. Det finns inga säkra uppgifter om antalet sådana familjer. Enligt den nämnda familjeutredningen avsåg 97 % (73) av föräldrarna i de familjer som består av dels föräldrar som lever tillsammans i ett parförhållande, dels barn i detta parförhållande att använda sig av möjligheten till adoption inom familjen. Bland dessa fanns såväl registrerade par som icke-registrerade par.

Med beaktande av dessa omständigheter kan man försöka förutsäga antalet adoptioner, främst genom jämförelser mellan Statistikcentralens uppgifter och informationen från 2006 års utredning. Man kan då med skäl anta att när det blir möjligt med adoption inom familjen för registrerade par så kommer antalet ansökningar om sådan adoption att bli relativt litet under de första åren, dvs. gälla färre än 200 familjer. I dessa familjer finns ett varierande antal barn. I fråga om kvinnliga par är det dessutom vanligt att båda parterna inom partnerskapet har fött barn som hör till familjen.

4.2 Ekonomiska konsekvenser och konsekvenser för myndigheterna

Adoptionsrådgivning

Adoption inom familjen förutsätter adoptionsrådgivning. Enligt 17 § 2 mom. i socialvårdslagen (710/1982) hör adoptionsrådgivningen till kommunens ansvarsområde. Detta betyder att kommunerna får merkostnader genom reformen. Om adoptionsrådgivningen köps hos Rädda Barnen rf kostar det kommunen 1 400 euro per sökande, oberoende av antalet barn som ska adopteras.

Det är möjligt att adoptionsrådgivningen blir tillfälligt överbelastad, åtminstone under det inledande skedet, om rådgivningen inte får extra resurser.

De registrerade parens möjligheter till adoption inom familjen innebär att adoptionsrådgivningen får nya kunder som lever i nya typer av familjer. Reformen leder därför till ett behov av fortbildning och annan utbildning för de socialarbetare som arbetar med adoptionsrådgivning.

Domstolsbehandling

Handläggningen i tingsrätterna av ansökningarna om adoption inom familjen innebär inte särskilt mycket merarbete med hänsyn till det totala antalet familjerättsliga ansökningsärenden. Merarbetet kan skötas inom ramen för tingsrätternas nuvarande resurser.

Ändringar i datasystem

Förslaget kräver tekniska ändringar i befolkningsdatasystemet. Befolkningsregistercentralen uppskattar kostnaderna till ca 100 000 euro.

Enligt Folkpensionsanstalten kommer den föreslagna lagändringen att kräva ändringar i fråga om mottagandet av information från befolkningsdatasystemet samt i FPA:s befolkningsdatasystem och de tjänster som systemet tillhandahåller för FPA:s förmånssystem. Man har uppskattat att dessa ändringar kräver ca 900 arbetstimmar. Dessutom måste ändringar göras i förmånssystemen.

Skattestyrelsen uppger att den föreslagna lagändringen medför ändringar i samtliga viktiga datasystem inom skatteförvaltningen. Man räknar med att ändringarna kommer att kräva hundratals arbetsdagar. En omarbetning av Skatteförvaltningens kundregistertillämpning är planerad till 2010, vilket betyder att några ändringar inte nödvändigtvis behöver göras i den nuvarande tillämpningen.

Motsvarande ändringar måste sannolikt också göras i datasystemen hos andra myndigheter som använder uppgifterna i befolkningsregistret, t.ex. kommunerna.

Föräldrapenning

En person som gör en adoption inom familjen av ett barn som är under ett år och barn till den andra vuxna i relationen har rätt till föräldrapenning för adoptivföräldrar enligt 9 kap. 11 § i sjukförsäkringslagen. En adoptivfar som har rätt till föräldrapenningen har dessutom rätt till faderskapspenning. I systemet för finansiering av sjukförsäkringen ingår föräldrapenningen i arbetsinkomstförsäkringen där arbetsgivarna finansierar 73 % av utgifterna och löntagarna och företagen

27 %, med undantag av minimidagpenningarna som finansieras av staten.

Att partnern inom registrerade partnerskap får rätt till föräldrapenning för adoptivföräldrar och faderskapspenning till följd av att adoption inom familjen blir möjlig kommer att medföra merkostnader för sjukförsäkringssystemet. Det kan dock antas att dessa kostnader kommer att bli mycket små, framför allt på grund av att den andra partnern i en registrerad partnerskapsfamilj redan i dagens läge har rätt till föräldrapenning vid barnets födsel med stöd av 9 kap. 16 § i sjukförsäkringslagen. För det andra bör man observera att den som gör en adoption inom familjen av ett barn som är äldre än ett år inte har rätt till föräldrapenning för adoptivförälder. För det tredje bör man observera att antalet adoptioner inom familjen sannolikt kommer att bli relativt litet i registrerade partnerskapsfamiljer. Man kan också anta att det kommer att finnas barn under ett år endast i en liten del av de familjer som kan tänkas använda sig av möjligheten till adoption inom familjen under de närmaste åren efter det att lagen trätt i kraft.

4.3 Samhälleliga konsekvenser

Utgångspunkt

Familjer som består av ett par som registrerat sitt partnerskap och av barn som lever tillsammans med dem är en familjetyp som redan finns. Utgångspunkten för bedömningen av de samhälleliga konsekvenserna av förslaget är sålunda den att förslaget inte skapar någon ny familjeform. Det är bara fråga om att ge redan existerande familjer en möjlighet att fastställa föräldraskapet för barnets sociala förälder så att det även blir ett juridiskt föräldraskap.

Konsekvenser för barnets juridiska ställning

Den viktigaste konsekvensen av en adoption inom familjen är att barnet får en ny förälder i juridiskt hänseende. Förhållandet mellan adoptivföräldern och adoptivbarnet blir fullständigt jämställt med förhållandet mellan ett barn och dess biologiska föräldrar, bl.a. i frågor som gäller vårdnad och umgängesrätt,

underhållsskyldighet, arvsrätt och beskattning. Genom adoption inom familjen kan man sålunda väsentligt förbättra den rättsliga ställningen för barn som lever i samkönade familjer och få bort de nuvarande problem som beskrivits i avsnitt 2.3.

En adoption inom familjen påverkar inte rätten för barn som fötts genom assisterad befruktning att få uppgifter om donatorns identitet med stöd av 23 § 1 mom. i lagen om assisterad befruktning.

Konsekvenser för barnets utveckling

Vetenskapliga undersökningar ger vid handen att varken barns sexuella och sociala utveckling eller känsloliv och uppförande påverkas negativt av en uppväxt i en familj där föräldrarna är av samma kön. Tvärtom finns det anledning att anta att barnets trygghetskänsla kan öka av att föräldraskapet för den sociala föräldern fastställs så att det också blir ett juridiskt föräldraskap. Åtgärden kan likaså antas bidra till stabiliteten i familjen och adoptivföräldrarnas och hans eller hennes släktingars engagemang i barnet. Man kan anta att dessa omständigheter påverkar barnets utveckling på ett positivt sätt.

När adoption inom familjen blir möjlig i registrerade partnerskapsfamiljer kan ett barn som lever i en sådan familj känna att han eller hon lever i en familjetyp som samhället accepterar och erkänner. Även detta kan antas påverka barnets utveckling och jagbild på ett positivt sätt.

Förändringar i begreppet föräldraskap

I dagen läge är ett föräldraskap i juridiskt hänseende antingen ett moderskap eller ett faderskap och varje barn kan ha endast en mor och en far. Gemensamt föräldraskap för ett registrerat par betyder för sin del att ett barn i juridiskt hänseende kan ha två mödrar eller två fäder.

Moderskap och faderskap är fundamentala begrepp för att beskriva en rättslig och social verklighet. Med hjälp av de två begreppen beskrivs relationer som knyter ett nyfött barn till samhället och ger barnet dess rötter. Det

är bl.a. därför som moderskapet och faderskapet har en särskild betydelse i varje människas liv. Att innebörden av begreppen ändras har alltså betydelse för samhället i allmänhet.

När man bedömer betydelsen av ändringens konsekvenser bör även följande synpunkter beaktas.

Moderskapet och faderskapet som juridiska begrepp är sociala konstruktioner som definierats i varje samfund och varje samfunds lagstiftning. Begreppen hänvisar inte endast till det biologiska moderskapet och det biologiska faderskapet. I dagens lagstiftning finns exempel på hur man medvetet skiljer på det juridiska föräldraskapet och biologisk härstamning. Här kan nämnas adoption och faderskap till följd av att mannen i samråd med modern har gett sitt samtycke till assisterad befruktning med donerade sädesceller. I familjelagstiftningens historia finns flera andra exempel på situationer där biologisk härstamning och föräldraskap har skiljts åt.

Redan i dag lever barn i samkönade familjer. En del av barnen har fötts i det registrerade partnerskapet och för många andra är den samkönade familjen barnets enda faktiska familjegemenskap. Ur familjens och den närmaste kretsens perspektiv har barnet de facto redan i dagens läge två föräldrar av samma kön även om den ena av dem inte erkänns som förälder i lagstiftningen. Ett föräldraskap som består av två personer av samma kön är alltså redan nu en samhällelig företeelse som finns. En partiell omdefiniering av det juridiska begreppet föräldraskap är snarare en fråga om anpassning av lagstiftningen till den utveckling som redan skett i samhället än en fråga om samhälleliga ändringar till följd av lagändringen.

Konsekvenser för internationell adoption

Bestämmelserna som ger registrerade par rätt till adoption inom familjen kan inte antas ha skadliga konsekvenser för de finska aktörernas internationella adoptionsverksamhet. Bedömningen bygger på uppgifter som inhämtats hos svenska, norska, danska och isländska adoptionsmyndigheter under beredningen.

Konsekvenser för arbetslivet

En person som med stöd av sjukförsäkringslagen har rätt till föräldrapenning eller faderskapspenning har på motsvarande sätt rätt att vara föräldraledig eller faderskapsledig från sitt arbete. Möjligheten för par som registrerat sitt partnerskap att göra en adoption inom familjen kan sålunda också påverka användningen av föräldraskapsledigheter och faderskapsledigheter och ha konsekvenser för de kostnader som arbetsgivarna förorsakas. Av de skäl som anges i det sista stycket i avsnitt 4.2 kommer detta dock att ha en mindre betydelse, särskilt i förhållande till det totala antalet familjeledigheter.

5 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts i en arbetsgrupp vid justitieministeriet. I arbetsgruppen ingick också representanter för social- och hälsovårdsministeriet och Sexuellt likaberättigande rf (SETA). Arbetsgruppens betänkande

publicerades den 2 juni 2008 (justitieministeriets utlåtanden och utredningar 2008:12).

Arbetsgruppens betänkande skickades på remiss till 26 myndigheter och organisationer. Ett remissammandrag har publicerats (justitieministeriets utlåtanden och utredningar 2008:19). Remissorganen ansåg i regel att det föreslagna var motiverat för att trygga barnets rättsliga ställning och bästa.

I remissutfallet var åsikterna delade i fråga om behovet av en övergångstid på 2–3 år under vilken det skulle vara möjligt att tillämpa lagen retroaktivt i sådana fall där ett registrerat partnerskapsförhållande slutat med separation redan innan lagen trätt i kraft.

Beredningen fortsatte i justitieministeriet. Till sitt huvudsakliga innehåll motsvarar propositionen arbetsgruppens förslag. Till skillnad från arbetsgruppens förslag har lagförslaget dock fått en övergångsbestämmelse som gör det möjligt att ansöka om adoption inom familjen under två års tid från det att lagen träder i kraft i sådana fall där ett registrerat partnerskap har upplösts genom domstolsbeslut före ikraftträdandet.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

9 §. Det föreslagna 1 mom. motsvarar gällande lag.

Det föreslås att 2 mom. ska ändras så att det blir möjligt med adoption inom familjen för registrerade partnerskapsfamiljer.

Det centrala i den föreslagna ändringen är att partnerna i ett registrerat partnerskap kommer att jämföras med parterna i ett äktenskap vid tillämpningen av 12 § 2 mom. i adoptionslagen. Detta innebär att om en partner i ett registrerat partnerskap ensam adopterar den andra partnerns barn under det registrerade partnerskapet eller sedan partnerskapet upplösts genom den andra partnerns död ska barnet anses som partnernas gemensamma barn.

Förslaget innebär också att partnerna i ett registrerat partnerskap kommer att jämföras med makar vid tillämpningen av 5 § i adoptionslagen. Enligt paragrafen ska en adoptant i regel ha fyllt 25 år. Åldersgränsen är dock 18 år bl.a. i sådana fall där det barn som ska adopteras är barn till adoptantens make. Den här lägre åldersgränsen blir alltså tillämplig också på adoption inom familjen i sådana fall där adoptanten lever i registrerat partnerskap med barnets förälder.

Den föreslagna bestämmelsen ska tillämpas oberoende av om barnets förälder och adoptanten har registrerat sitt partnerskap före eller efter barnets födelse.

Efter den föreslagna lagändringen tillämpas däremot inte bestämmelserna om makes släktnamn i namnlagen (694/1985). En partner i ett registrerat partnerskap jämföras inte heller med make vid tillämpningen av 6, 7 och 29 § i adoptionslagen.

Enligt 6 § i adoptionslagen kan makar under äktenskapet i regel adoptera barn endast gemensamt. I paragrafen finns dessutom bestämmelser om vissa undantag till denna huvudregel. Eftersom paragrafen inte tillämpas på partner i registrerade partnerskap får en partner ensam adoptera barn utan de be-

gränsningar som finns i paragrafen. Detta gäller redan i dagens läge.

Enligt 7 § i adoptionslagen kan inte några andra än makar adoptera barn gemensamt. Eftersom partnerna i ett registrerat partnerskap inte jämföras med makar vid tillämpningen av paragrafen, får partnerna i registrerade partnerskap inte adoptera tillsammans. Detta motsvarar gällande lag.

I 29 § i adoptionslagen finns bestämmelser om behörig domstol i ärenden som gäller fastställande av adoption. I paragrafen ingår bl.a. en bestämmelse om behörig domstol i sådana fall där makarna adopterar gemensamt. Eftersom partnerna i registrerat partnerskap inte heller framgent kommer att kunna adoptera gemensamt ska paragrafen inte tillämpas på dem.

Som framgått kommer rättverkningarna av en adoption inom familjen att bli de samma i registrerade partnerskapsfamiljer som de rättverkningar som i dagens läge gäller för gifta par vid adoption inom familjen. Till följd av en adoption inom familjen ska alltså partnerna i ett registrerat partnerskap tillsammans anses som barnets föräldrar, som mödrar eller fäder beroende på deras kön.

Flertalet av bestämmelserna om föräldraskapets rättsliga konsekvenser är könsneutrala. I dessa bestämmelser används t.ex. uttrycket "föräldrar" eller uttrycket "moder eller fader". Det är klart att dessa könsneutrala bestämmelser gäller båda föräldrarna i de familjer där ett barn har två fäder eller två mödrar till följd av en adoption inom familjen.

I vissa fall har ett barns föräldrar dock olika status i lagstiftningen uteslutande på grund av kön. Sådana bestämmelser finns i 3 § 2 mom. i religionsfrihetslagen (453/2003) och i 6 a § 2 mom. i lagen om hemkommun (201/1994). Enligt 3 § 2 mom. i religionsfrihetslagen får i ett läge där vårdnadshavarna inte kommer överens om barnets religiösa ställning efter barnets födelse barnets mor, som är vårdnadshavare, ensam besluta om

barnets inträde i ett religionssamfund. Beslutet ska fattas inom ett år från barnets födelse. Enligt 6 a § 2 mom. i lagen om hemkommun bestäms folkbokföringskommunen för en finsk medborgare som inte har haft hemkommun i Finland enligt i första hand moderns och i andra hand faderns hemkommun eller folkbokföringskommun.

När en partner i ett registrerat partnerskap har gjort en adoption inom familjen av sin partners barn, har barnet i juridiskt hänseende två mödrar eller två fäder. I dessa fall måste man kunna avgöra vem av dem som ska betraktas som mor respektive far vid tillämpningen av en sådan bestämmelse som är avsedd att gälla endast den ena av ett barns föräldrar. För detta föreslås ett nytt 3 mom. till 9 §. Enligt det nya 3 mom. ska bestämmelsen om barnets mor i 3 § i religionsfrihetslagen och bestämmelsen om barnets mor eller far i 6 a § i lagen om hemkommun inte tillämpas på en partner i ett registrerat partnerskap som har gjort en adoption inom familjen av sin partners barn.

I praktiken innebär förslaget att valet mellan två fäder eller två mödrar kommer att avgöras på basis av vem av de juridiska föräldrarna som varit barnets juridiska förälder längst när bestämmelserna ska tillämpas. Den föreslagna lösningen kan anses ändamålsenlig också av den anledningen att fastställandet av en adoption inom familjen sannolikt kommer att ta några månader efter ett barns födelse, bl.a. till följd av adoptionsrådgivningen, och under den tiden har barnets biologiska förälder redan haft den föräldrastatus som avses i bestämmelserna.

Vid tillämpningen av 3 § 2 mom. i religionsfrihetslagen på ett barn som till följd av adoption inom familjen har två mödrar, får enligt det föreslagna 3 mom. beslutet om barnets inträde i ett religionssamfund i sista hand fattas av den mor som var barnets juridiska mor redan innan adoptionen inom familjen fastställdes.

Om 6 a § 2 mom. i lagen om hemkommun tillämpas på en person som till följd av adoption inom familjen har två mödrar eller två fäder, ska folkbokföringskommunen till följd av det föreslagna 3 mom. bestämmas enligt hemkommunen eller folkbokföringskommunen för den mor eller far som var barnets ju-

ridiska mor eller far redan innan adoptionen inom familjen fastställdes.

I lagstiftningen finns också bestämmelser där vissa rättsverkningar kopplas till moderskap eller faderskap men på ett sätt som inte uteslutande beror på föräldrarnas kön utan i stället på biologiska faktorer. Som exempel kan nämnas bestämmelserna om moderskapspenning i sjukförsäkringslagen. De bygger på graviditet och förlossning. Det är självklart att sådana bestämmelser inte ska tillämpas på adoptivföräldrar.

2 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft ca tre månader efter det att den har blivit stadfäst. Den föreslagna övergångstiden behövs för de tekniska ändringar i befolkningsdatasystemet som den nya familjeformen förutsätter.

För att den tid som ändringarna i datasystemet kräver inte i onödan ska fördröja optioner inom familjen i registrerade partnerskapsfamiljer, föreslås att adoptionsrådgivning ska kunna lämnas för sådana optioner redan innan lagen träder i kraft. Den föreslagna bestämmelsen avser också att på förhand förhindra att adoptionsrådgivningen blir överbelastad.

Enligt 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen ska det också bli möjligt att under två års tid från ikraftträdandet ansöka om adoption inom familjen i sådana fall där ett registrerat partnerskap mellan ett barns förälder och adoptant har upplösts genom domstolsbeslut innan lagen trädde i kraft.

För att en adoption inom familjen ska kunna fastställas i de fall som avses i övergångsbestämmelsen krävs det för det första att de allmänna villkoren för adoption uppfylls. Till dessa hör bl.a. att samtycke av barnet och av barnets föräldrar har inhämtats enligt 8 och 9 § i adoptionslagen och att adoptionen prövas vara till barnets bästa av domstol. När en fastställelse av adoption söks ska domstolen också föreläggas utredning om att barnet är i adoptantens vård eller att denne annars sörjer för barnets vård och uppfostran. Detta villkor får anses uppfyllt om adoptanten trots separationen håller regelbunden kontakt med barnet och sålunda deltar i barnets vård och uppfostran.

När adoption ansöks med stöd av övergångsbestämmelsen krävs det dessutom att adoptanten har deltagit i barnets vård och uppfostran redan medan det registrerade partnerskapet varade. Bestämmelsen omfattar därför inte t.ex. sådana fall där ett barn har fötts först efter en separation.

Adoption enligt övergångsbestämmelsen kommer i fråga endast när en före detta registrerad partner till barnets förälder ensam ansöker om adoption. Om han eller hon har ingått äktenskap efter det att det registrerade partnerskapet upplöstes och ansöker om adoption tillsammans med sin äkta make, får ansökan inte prövas med stöd av bestämmelserna om adoption inom familjen. En ansökan av denna typ ska prövas som adoption enligt 12 § 1 mom. i adoptionslagen, vilket i juridiskt hänseende leder till att föräldraskapet för barnets tidigare föräldrar upphör. Att övergångsbestämmelsen tillämpas kan sålunda inte leda till att en adoption medför att ett barn får tre juridiska föräldrar.

Att ett barns förälder efter det att hans eller hennes registrerade partnerskap har upplöst ingår ett nytt registrerat partnerskap eller ett äktenskap utgör inget absolut hinder för att adoption enligt övergångsbestämmelsen ska kunna fastställas på ansökan av den före detta registrerade partnern till barnets förälder. Domstolen ska i varje enskilt fall särskilt pröva om det är förenligt med barnets bästa att fastställa en adoption i den rådande familjesituationen.

När en adoption enligt övergångsbestämmelsen har fastställts anses barnet som de separerade registrerade parternas gemensamma barn. Om barnet har haft två juridiska föräldrar före adoptionen, leder alltså adoptionen till att föräldraskapet upphör för den förälder som inte har levt tillsammans med adoptanten i det registrerade partnerskapet. Inte heller i detta fall kan barnet sålunda få tre juridiska föräldrar.

3 Förhållande till grundlagen och lagstiftningsordning

Enligt 6 § 1 mom. i grundlagen är alla lika inför lagen. Enligt diskrimineringsförbudet i 2 mom. får ingen utan godtagbart skäl särbe-

handlas på grund av de omständigheter som särskilt räknas upp i momentet. Sist i momentet finns en generell bestämmelse om att ingen får särbehandlas av en orsak som gäller hans eller hennes person. Enligt förarbetena till grundlagsreformen omfattar detta bl.a. sexuell läggning. (RP 309/1993 rd, s. 46/I).

Enligt 10 § i grundlagen är vars och ens privatliv tryggt. Enligt förarbetena till grundlagen omfattar privatlivet bl.a. den enskildes rätt att fritt ingå och upprätthålla förbindelser med andra människor och omvärlden samt rätten att bestämma över sig själv och sin kropp. Familjelivet omfattas också av skyddet för privatlivet.

I 22 § i grundlagen bestäms om skyldighet för det allmänna att se till att de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna tryggas. Enligt förarbetena till grundlagen betonar bestämmelsen strävan efter att trygga de grundläggande fri- och rättigheterna materiellt (RP 309/1993 rd, s. 76/I).

I utlåtandet GrUU 15/2001 rd har grundlagsutskottet tagit ställning till rätten för partner i registrerade partnerskap att adoptera barn. I den proposition RP 200/2000 rd som då behandlades föreslogs det att parterna i ett registrerat partnerskap till skillnad från makarna i ett äktenskap inte skulle kunna adoptera barn tillsammans (gemensam adoption) och att en partner inte skulle kunna adoptera sin partners barn (adoption inom familjen). Grundlagsutskottet ansåg inte att de föreslagna skillnaderna stod i strid med grundlagen, utan menade att de rymdes inom den prövningsbehörighet som lagstiftaren har.

Enligt föreliggande proposition bör parterna i registrerade partnerskap framgent jämställas med makar i fråga om adoption inom familjen. Förslaget främjar sålunda en jämlik behandling av registrerade partner och makar.

Enligt artikel 3.1 i konventionen om barnets rättigheter (FördrS 60/1991) ska barnets bästa komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barn och som vidtas av lagstiftande organ. Enligt artikel 21 ska konventionsstaterna säkerställa att det är barnets bästa som främst beaktas vid adoption. En adoption får godkännas endast av behöriga

myndigheter som fastställer att adoptionen kan tillåtas med hänsyn till barnets ställning i förhållande till föräldrar, släktingar och vårdnadshavare och att, om så krävs, de personer som berörs har givit sitt fulla samtycke till adoptionen på grundval av sådan rådgivning som kan behövas. Det centrala syftet med föreliggande proposition är att förbättra de barns rättsliga ställning som lever i registrerade partnerskapsfamiljer och att därigenom främja dessa barns bästa. Bestämmelserna om förutsättningarna för adoption och bestämmelserna om adoptionsförfarandet, inbegripet adoptionsrådgivning, ska bli tillämpliga på adoption inom familjen. Regleringen uppfyller kraven i artikel 21 i konventionen. Förslaget är sålunda förenligt med konventionen om barnets rättigheter.

Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna har tagit ställning till homosexuellas adoptionsrätt i en dom av den 22 janu-

ari 2008 (E.B. mot Frankrike). Enligt domen garanterar inte artikel 8 i Europakonventionen, som bl.a. gäller skyddet för privatlivet, i sig rätten för någon att adoptera. Artikel 14 om förbud mot diskriminering leder dock i förening med artikel 8 till att ingen som söker adoption får förvägras adoptionstillstånd på grund av sin homosexualitet om det enligt lagstiftningen i konventionsstaten i fråga är möjligt för en person att ensam adoptera ett barn. Beslutet kan däremot inte leda till slutsatsen att Europakonventionens bestämmelser skulle innebära att konventionsstaterna är skyldiga att i sina respektive lagstiftningar tillåta gemensam adoption för parterna i ett registrerat partnerskap.

Därför anser regeringen att lagförslaget får behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av 9 § i lagen om registrerat partnerskap

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 9 november 2001 om registrerat partnerskap (950/2001) 9 § som följer:

9 §

På ett registrerat partnerskap tillämpas inte de bestämmelser i lagen om faderskap (700/1975) som gäller konstaterande av faderskap på grund av äktenskap och inte heller andra sådana bestämmelser som gäller make enbart på grund av dennes kön.

På ett registrerat partnerskap tillämpas inte bestämmelserna i namnlagen (694/1985) om makes släktnamn och inte heller bestämmelserna i adoptionslagen (153/1985) om makes rätt att adoptera. En partner i ett registrerat partnerskap får dock adoptera sin partners barn. På dessa adoptioner tillämpas adoptionslagens bestämmelser om villkoren för och rättsverkningarna av en adoption i de fall där den som adopteras är barn till adoptantens make.

På en partner i ett registrerat partnerskap som ensam adopterat sin partners barn under det registrerade partnerskapet eller sedan det

registrerade partnerskapet upplösts genom partners död tillämpas inte vad som bestäms om barnets mor i 3 § i religionsfrihetslagen (453/2003) och inte heller vad som bestäms om modern och fadern i 6 a § lagen om hemkommun (201/1994).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Redan innan lagen träder i kraft får adoptionsrådgivning lämnas till en partner i ett registrerat partnerskap som avser att adoptera sin partners barn.

Om ett ärende som gäller fastställande av adoption anhängiggörs i domstol inom två år från denna lags ikraftträdande, jämställs personer vars registrerade partnerskap upplöst genom domstolsbeslut före ikraftträdandet med partnerna i ett registrerat partnerskap. Ett fastställande av adoptionen i dessa fall förutsätter, utöver vad som följer av 9 §

2 mom., att adoptanten har deltagit i barnets partnerskapet varade.
vård och uppfostran medan det registrerade _____

Helsingfors den 21 november 2008

Republikens President

TARJA HALONEN

Justitieminister *Tuija Brax*

Bilaga
Parallelltext

Lag

om ändring av 9 § i lagen om registrerat partnerskap

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 9 november 2001 om registrerat partnerskap (950/2001) 9 § som följer:

Gällande lydelse

9 §

På ett registrerat partnerskap tillämpas inte de bestämmelser i lagen om faderskap (700/1975) som gäller konstaterande av faderskap på grund av äktenskap och inte heller andra sådana bestämmelser som gäller make enbart på grund av dennes kön.

På ett registrerat partnerskap tillämpas inte de bestämmelser i adoptionslagen (153/1985) som gäller makes rätt att adoptera barn och inte heller bestämmelserna i namnlagen (694/1985) om makes släktnamn.

Föreslagen lydelse

9 §

På ett registrerat partnerskap tillämpas inte de bestämmelser i lagen om faderskap (700/1975) som gäller konstaterande av faderskap på grund av äktenskap och inte heller andra sådana bestämmelser som gäller make enbart på grund av dennes kön.

På ett registrerat partnerskap tillämpas inte *bestämmelserna i namnlagen (694/1985) om makes släktnamn och inte heller bestämmelserna i adoptionslagen (153/1985) om makes rätt att adoptera. En partner i ett registrerat partnerskap får dock adoptera sin partners barn. På dessa adoptioner tillämpas adoptionslagens bestämmelser om villkoren för och rättsverkningarna av en adoption i de fall där den som adopteras är barn till adoptantens make.*

På en partner i ett registrerat partnerskap som ensam adopterat sin partners barn under det registrerade partnerskapet eller sedan det registrerade partnerskapet upplösts genom partnerns död tillämpas inte vad som bestäms om barnets mor i 3 § i religionsfrihetslagen (453/2003) och inte heller vad som bestäms om modern och fadern i 6 a § lagen om hemkommun (201/1994).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Redan innan lagen träder i kraft får adoptionsrådgivning lämnas till en partner i ett registrerat partnerskap som avser att adoptera sin partners barn.

Om ett ärende som gäller fastställande av adoption anhängiggörs i domstol inom två år från denna lags ikraftträdande, jämställs personer vars registrerade partnerskap upplöst genom domstolsbeslut före ikraftträdandet med parterna i ett registrerat partnerskap. Ett fastställande av adoptionen i dessa fall förutsätter, utöver vad som följer av 9 § 2 mom., att adoptanten har deltagit i barnets vård och uppfostran medan det registrerade partnerskapet varade.
